

Notat vedr. konsekvenserne af omprioriteringsbidrag mm.

Baggrund

Der har været planlagt et 2% bidrag til en omprioriteringspulje siden 2014. Det er tidligere lykkedes, at få annulleret/udsat bidraget i henholdsvis 2014 og 2015 for hele sektoren.

Ministeren for Børn, Undervisning og Ligestilling har i en kronik i Politiken meddelt, at omprioriteringsbidraget, som betyder en reduktion på 2% af alle takster, gennemføres i 2016.

Det betyder, at uddannelsesområdet, herunder ungdoms- og voksenuddannelsesområdet, således omfattes af det statslige omprioriteringsbidrag på 2% i 2106. Omstillingsbidraget forventes ligeledes gennemført i 2017, 2018 og 2019, og betyder reduktioner på alle takster på knap 4% i 2017, knap 6% i 2018 og knap 8% i 2019.

Regeringens prioriteter samt den konkrete udmøntning af omprioriteringsbidraget vil fremgå af regeringens finanslovsforslag for 2016, der forventes offentliggjort ultimo september 2015.

Besparelser i relation til 2% omstillingsbidraget

Bidraget til omstillingspuljen får ganske store økonomiske konsekvenser for erhvervsuddannelserne. Jf. tabel nedenfor skal der samlet spares over 500 mio. kr. på erhvervsuddannelserne i 2019 i forhold til niveauet i 2015.

Besparelse som følge af omstillingsbidraget på erhvervsuddannelserne

<i>mio. kr.</i>	2005	2016	2017	2018	2019
Centrale aktivitetsoplysninger FFL16	6.535,2	6.404,5	6.276,4	6.150,9	6.027,9
Besparelse på EUD		130,7	258,8	384,3	507,3

Kilde: FFL16 og egen beregninger

Ser man på den samlede besparelse for erhvervsskolerne, skal skolerne allerede i 2016 finde over 200 mio. kr. i besparelser i forhold til 2015. I 2019 er denne besparelse på næsten 800 mio. kr. i forhold til niveauet i 2015.

Besparelse som følge af omstillingsbidraget på erhvervsskolerne

<i>mio. kr.</i>	2105	2016	2017	2018	2019
Centrale aktivitetsoplysninger FFL16 - EUD	6.535,2	6.404,5	6.276,4	6.150,9	6.027,9
Besparelse på EUD		130,7	258,8	384,3	507,3
Centrale aktivitetsoplysninger FFL16 - E-GYM	2.867,1	2.809,8	2.753,6	2.698,5	2.644,5
Besparelse på E-GYM		57,3	113,5	168,6	222,6
Centrale aktivitetsoplysninger FFL16 - AMU/VEU	865,0	847,7	830,7	814,1	797,8
Besparelse på AMU/VEU		17,3	34,3	50,9	67,2
Samlet besparelse på erhvervsskolerne		205,3	406,6	603,8	797,1

Kilde: FFL16 og egne beregninger

Øvrige besparelser

Erhvervsskolerne har gennem de seneste år været udsat for en række øvrige besparelser og effektiviseringer.

AIT

I 2009 blev AIT-projektet aftalt. Det betød, at ungdomsuddannelsesinstitutionerne samt erhvervsakademierne samlet skulle spare ca. 150 mio. kr. Besparelserne er primært gennemført i 2014 og 2015.

Besparelserne er dog ikke blevet jævnt fordelt på uddannelsesområderne, og særlig erhvervsuddannelserne har båret en meget stor andel af besparelsen – i alt knap 58 mio. kr. i besparelser.

Hertil har de erhvervsgymnasiale uddannelser båret en besparelse på ca. 20 mio., og AMU-uddannelserne har haft besparelser på ca. 2,5 mio. kr.

Erhvervsskolerne har altså de sidste år samlet sparet ca. 80 mio. som følge af AIT-projektet.

Indkøbsbesparelser, dispositionsbegrænsninger og andre besparelser

Der har gennem flere år været indkøbsbesparelser (ofte er indkøbsbesparelserne gennemført som en dispositionsbegrænsning) og dispositionsbegrænsninger på erhvervsskoleområdet.

Af nedenstående tabel fremgår det, at de samlede indkøbsbesparelser beløber sig til over 230 mio. kr. i perioden 2009-2015.

Indkøbsbesparelser i perioden 2009-2015								
kr.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Total
Fase 3:	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000	
Fase 4:		6.900.000	6.900.000	6.900.000	6.900.000	6.900.000	6.900.000	
Fase 5:			13.700.000	13.700.000	13.700.000	13.700.000	13.700.000	
Fase 6*:				17.380.000	16.500.000	21.300.000	22.600.000	
Fase 7:						2.930.000	2.940.000	
Fase 8**:						6.460.000	7.350.000	
Fase 9:							13.230.000	
	2.300.000	9.200.000	22.900.000	40.280.000	39.400.000	53.590.000	69.020.000	236.690.000

Kilde: Orienteringsbreve om finanslov 2009-2015, UVM's hjemmeside

*I 2012 blev indkøbsbesparelsen udmøntet som dispositionsbegrænsning som fast beløb pr. institution jf. liste på UVM's hjemmeside

**I 2014 udmøntet som dispositionsbegrænsning som udgør ca. 0,1% af bevillingen til taxametertilskud i 2014.

Det skal i denne sammenhæng nævnes, at det på en række områder har været muligt for skolerne at opnå besparelser fx på telefoni, internet og computere. På den anden side betyder den teknologiske udvikling at skoler har en række indkøb som er blevet væsentlig dyre, fx robotter, 3D-printere og CNC/bearbejdningscentre. Teknologier, som virksomhederne forudsætter, eleverne har lært at arbejde med på skolen. Skolerne har derfor i højere grad behov for, at kunne omprioritere indkøbsbesparelser på et område til udstyr/teknologi-indkøb på andre områder.

Foruden indkøbsbesparelserne har der været en række andre besparelser og dispositionsbegrænsninger i perioden 2009 til 2015 – herunder bl.a. energibesparelser i 2009 på i alt 2.160.000 kr., en dispositionsbegrænsning på 1,5% i 2010 for at mindske statens forbrug, samt en dispositionsbegrænsning pga. et merforbrug på barselsfonden på ca. 0,3% - svarende til i alt ca. 100 mio. kr. i 2010. Endelig har der været generelle effektiviseringer i 2013 på ca. 43.000.000 mio. kr. samt yderligere besparelser.

Det betyder, at skolerne – alene på erhvervsuddannelserne - samlet på indkøbseffektiviseringer, AIT-besparelser og generelle effektiviseringer vil have sparet mere end 2,3 mia. i perioden 2009-2019, forudsat at 2% omprioriteringsbidraget gennemføres, og forudsat at der ikke bliver gennemført flere indkøbseffektiviseringer.

Udviklingen i undervisnings- og fællestaxameter

En lang række af indkøbsbesparelserne sker på skolernes fællestaxameter. I nedstående tabel kan det ses, at der i faste priser (2016-niveau) har været en betydelig negativ udvikling i skolerne fællestaxameter på grundforløbene.

De tekniske grundforløbs fællestaxameter ligger på et indeks 71 i 2016 i forhold til 2009, og på de merkantile grundforløb ligger indekset på 75 i 2016 i forhold til 2009.

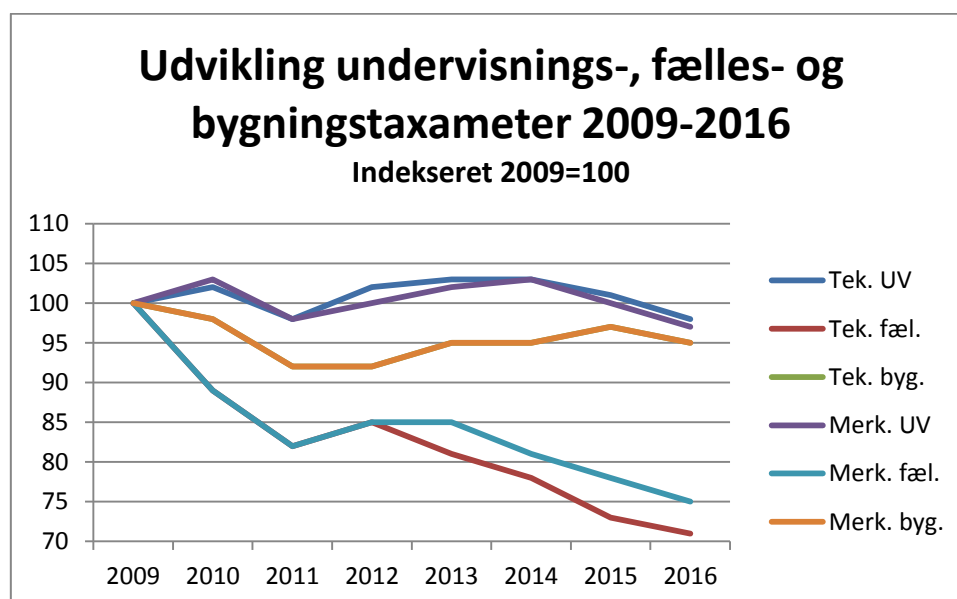
Undervisningstaksterne har gennemsnitligt klaret sig bedre og ligger i faste priser (2016-niveau) på niveau med 2009 på henholdsvis indeks 98 for det tekniske grundforløb og indeks 97 på de merkantile grundforløb.

Bygningstaxametret har fulgt ad på det tekniske og merkantile grundforløb og ligger i 2016 på indeks 95.

Der har altså været besparelser på samtlige taxameter på grundforløbene i perioden 2009 til 2016.

PL-16	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 (afløb)
Tekniske grundforløb								
Undervisningstaxameter	67.399	68.692	65.935	68.717	69.093	69.570	68.246	65.870
INDEKS 2009=100	100	102	98	102	103	103	101	98
Fællestaxameter	15.151	13.506	12.395	12.936	12.333	11.746	11.130	10.690
INDEKS 2009=100	100	89	82	85	81	78	73	71
Bygningstaxameter	14.396	14.139	13.229	13.225	13.629	13.696	13.898	13.620
INDEKS 2009=100	100	98	92	92	95	95	97	95
Merkantile grundforløb								
Undervisningstaxameter	47.557	48.960	46.769	47.570	48.731	48.974	47.723	46.010
INDEKS 2009=100	100	103	98	100	102	103	100	97
Fællestaxameter	8.735	7.808	7.187	7.382	7.386	7.092	6.787	6.520
INDEKS 2009=100	100	89	82	85	85	81	78	75
Bygningstaxameter	6.470	6.331	5.937	5.946	6.121	6.157	6.252	6.120
INDEKS 2009=100	100	98	92	92	95	95	97	95

Kilde: Finanslov 2009-2013

I perioden er skolerne blevet pålagt nye administrative opgaver, fx SU- og befordringsadministration og senest en lang række administrative opgaver i forbindelse med optagelsesprøverne, som skolerne ikke er blevet kompenseret for.

Sammenfatning

Det har ofte været fremført, at besparelserne ikke vil påvirke institutionernes undervisningskvalitet eller service, idet de blot kan anvende deres overskud.

Denne præmis holder desværre ikke. Erhvervsskolernes overskudsgrader er ganske beskedne. I 2013 havde erhvervsskolerne således en gennemsnitlig overskudsgrad på 2,66%. Samlet har erhvervsskolerne i gennemsnit fra 2009-2013 genereret et årligt overskud på 320 mio. kr. – hvilket tydeligt viser, at skolernes overskud ikke dækker besparelsen som følge af 2% omprioriteringsbidraget.

Skolerne er desuden økonomisk pressede på fællestaxametrene - samtidig med at skolerne fortsat pålægges nye opgaver uden kompensation.

Det er vurderingen, at 2% omprioriteringsbidraget vil betyde kvalitets- og serviceforringelser på skolerne. Der vil fx blive skåret på understøttende foranstaltninger, som vejledning og støttepersoner og –timer, hvilket vil få betydning for skolernes evne til at fastholde elever med faglige og/eller sociale udfordringer. Skolerne bliver fremover nødt til kun at tilbyde minimumstimetallet til eleverne. Det kan også forventes, at skolerne må lukke små og urentable uddannelser - herunder hovedforløb og dermed også AMU-uddannelser, som betyder, at elever og kursister vil opleve, at der bliver længere til deres uddannelsessteder. Det er endvidere vurderingen, at 2% omprioriteringsbidraget vil forsinke og forringe implementeringen af EUD-reformen, fordi der ikke er midler til at fortage de nødvendige investeringer i udstyr og undervisningsmiljø på skolerne.

SWU070915